

Ілляшенко Сергій,
д-р. екон. наук, професор,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»;
Економіко-гуманітарний університет, м. Бельсько-Бяла, Польща

Шипуліна Юлія
д-р. екон. наук, професор,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ОРІЄНТОВАНОГО НА ЗНАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ключові слова: інноваційний розвиток, управління знаннями, промислові підприємства, четверта промислова революція, технологічні уклади

Sergii Iliashenko,
Doctor of Economics, Professor,
National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”;
University of Economics and Humanities, Bielsko-Biala, Poland

Yuliia Shypulina
Doctor of Economics, Professor,
National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”

ASSESSMENT OF KNOWLEDGE ORIENTED POTENTIAL OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

Key words: innovative development, knowledge management, industrial enterprises, the fourth industrial revolution, technological systems

Сучасна економіка ідентифікується як економіка знань. Здатність продукувати і комерціалізувати нові актуальні релевантні знання є важливою конкурентною перевагою як окремих підприємств, так і національних економік у цілому. Ефективне управління знаннями дозволяє адаптуватися до перманентно мінливих умов зовнішнього макро- і мікросередовища спричинених трансформацією технологічних укладів (завершенням V і зародженням VI), а також початком IV промислової революції, знаходити і реалізовувати нові ринкові можливості інноваційного розвитку, продукувати і комерціалізувати інноваційні розробки, успішно конкурувати на національному і зарубіжних ринках. В цих умовах актуалізується проблема формування ефективних стратегій орієнтованого на знання інноваційного розвитку підприємств промисловості як галузі, що впливає на темпи науково-технічного прогресу всієї національної економіки. Для вітчизняної промисловості, що базується на виробництвах III і IV технологічних укладів, ці стратегії повинні реалізовувати концепцію інноваційного випередження. Проте реалізація зазначених стратегій потребує певного рівня потенціалу інноваційного розвитку, який уможливорює продукування актуальних релевантних знань і їх

комерціалізацію як безпосередню (патентів, ліцензій, технологій тощо), так і інноваційних продуктів у які втілені нові знання.

У цьому контексті виконано аналіз і оцінку потенціалу орієнтованого на знання інноваційного розвитку промислових підприємств України. Відповідно до запропонованого підходу оцінювання виконується в кілька етапів:

- попередня оцінка інноваційних можливостей країни за унормованими значеннями індикаторів Глобального інноваційного індексу [1], що характеризують ресурсну базу і можливості національної економіки продукувати та комерціалізувати нові знання;

- поглиблена оцінка основних способів отримання знань промисловими підприємствами (маркетинг знань, купівля знань, навчання, внутрішні і зовнішні НДДКР), їх порівняння з країнами ЄС;

- поглиблена оцінка основних напрямів використання отриманих нових знань промисловими підприємствами (безпосередня комерціалізація знань, комерціалізація продуктів у які втілені нові знання, удосконалення системи управління підприємством тощо), їх порівняння з країнами ЄС.

Способи отримання і напрямки використання знань виділені згідно [2]. За результатами оцінювання визначено сукупності складових інноваційних можливостей країни які сприяють реалізації орієнтованих на знання стратегій інноваційного розвитку, а також тих, що її ускладнюють. Проте комплексна оцінка інноваційних можливостей свідчить про все ще достатній у цілому їх рівень. Окреслено складові на посилення яких слід звернути увагу. Методом SWOT-аналізу визначено сильні і слабкі сторони системи управління знаннями промислових підприємств (управління їх продукуванням і використанням). Запропоновано рекомендації щодо підвищення ефективності управління знаннями для забезпечення інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств, а також посилення їх позицій на міжнародних ринках.

Узагальнення отриманих результатів дозволяє зробити висновок, що вітчизняні промислові підприємства мають потенційну здатність ефективно продукувати нові знання, а також формувати на їх основі стратегії випереджаючого інноваційного розвитку. Реалізація цих стратегій дозволить формувати, посилювати і реалізувати відносні конкурентні переваги, а також займати провідні позиції на національному і міжнародних ринках, що сприятиме інноваційному зростанню економіки України в умовах трансформації технологічних укладів і четвертої промислової революції.

Список використаних джерел:

1. The Global Innovation Index. (2020). URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
2. Illiashenko S., Shypulina Yu., Illiashenko N., Grishchenko O., Derykolenko A. Knowledge management at Ukrainian industrial enterprises in the context of their innovative development. *Engineering Management in Production and Services*. 2020. Volume-12. Issue-3. P. 43-56.